

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО
Кафедра «Бізнес-консалтинг та міжнародний туризм»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан факультету Е та Б

д.н. з держ. упр. _____ Г.В.Ортіна

« ____ » _____ 202_ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної практики

«Туроперейтинг»

підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «**Бакалавр**»

зі спеціальності **242 «Туризм»**

Форма навчання	Нормативні дані						ВСЬОГО	
	Курс	Семестр	Самостійна робота, год.	Індивідуальні заняття, год.	Навчальна (виробнича) практика, год., кред., ECTS	Підсумковий контроль (форма, семестр)	годин	кредитів ECTS
Денна	3	6	-	-	навчальна, 122,4	диф.залік, 6 сем.	122	4

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму « ____ » _____ 202_ р.

Протокол № _____

В.о. зав. кафедри,

к.е.н. _____ С.В.Карман

Розробник:

к.е.н., доц. _____ Т.Л.Краснодєд

Мелітополь, 202_ р.

1. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної практики	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів ECTS: 4	Галузь знань 24 «Сфера обслуговування»		
Загальна кількість годин – 122 годин	Спеціальність 242 «Туризм»	Курс	Семестр
		3 курс	6-й
Тижневих годин: 30 год.	Ступінь вищої освіти: «Бакалавр»	Вид занять	Кількість годин
		Практика	122 год.
		Самостійна робота	-
		Індивідуальна робота	-
		Форма контролю: диференційований залік	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Навчальна практика для студентів 3 курсу факультету економіки і бізнесу по спеціальності 242 «Туризм» з дисципліни «Туроперейтинг» є невід’ємною складовою освітньо-професійної підготовки в галузі туристичного напрямку. Вона є важливим етапом навчального процесу у вищому навчальному закладі з метою формування у студентів активного ставлення до здобуття високого рівня наукових і професійних знань, умінь і навичок для майбутньої практичної діяльності у сфері туризму.

Навчальна практика є практикою професійного спрямування, а саме – основою уявлення про майбутню професію, вивчення професійних (фахових) функцій майбутніх обліковців у різних сферах господарської діяльності.

Метою проходження студентами навчальної практики є набуття практичних умінь і теоретичних навичок, закріплення універсальних і професійних компетенцій, набутих ними в процесі вивчення дисципліни «Туроперейтинг».

Завдання навчальної практики:

- формування цілісного сприйняття загальної картини теоретичної підготовки майбутнього бакалавра в галузі туризму та туроператорської діяльності;
- розвиток у студентів комплексного системного економіко-туристичного мислення;
- вивчення і аналіз діяльності туристичних підприємств;
- придбання теоретичних знань і розрахункових навичок за фахом у контексті майбутньої спеціальності у галузі туризму;
- ознайомлення з питаннями організації, планування й економіки виробництва турпродукту на конкретних прикладах;

- оволодіння механізмами організаційно-управлінської роботи на підприємствах галузі туризму;
- освоєння алгоритму проведення науково-дослідної роботи і наукових досліджень в сфері міжнародного туризму та туropolерейтингу.

3. ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ, УМІНЬ ТА НАВИЧОК СТУДЕНТІВ

У результаті проходження навчальної практики студент повинен:

Знати:

- теоретичні основи і головні поняття туropolерейтингу;
- засади турагентського бізнесу та структуру туристського ринку;
- особливості формування збутової мережі туropolераторів;
- специфіку і склад туристської індустрії;
- особливості організації взаємодії між туropolератором і турагентом;
- механізм планування, проектування і просування турпродукту як основних видів діяльності туropolератора;
- принципи, умови ефективності та правила розробки програм туристичного обслуговування тощо.

Вміти:

- використовувати теоретичні основи туropolерейтингу при дослідженні головних тенденцій в туристичній індустрії;
- досліджувати туристський попит та пропозицію на туристичному ринку різних рівней;
- аналізувати головні фактори, які формують кон'юнктуру туристського ринку;
- аналізувати сучасні тенденції турагентського бізнесу в Україні;
- аналізувати процеси транснаціоналізації та глобалізації в міжнародному туropolерейтингу тощо.

Під час проходження навчальної практики студенти мають набути наступних

професійних навичок:

- вміння вивчати потенційних споживачів, виявляти потребу в конкретних видах туристських послуг, що пропонуються відповідним світовим ринком та класифікувати їх;
- готовність орієнтуватися у світовій туристичній індустрії, розрізняти специфіку туристських послуг в залежності від їх географії;
- здатність сегментувати туристичний ринок та швидко реагувати на зміни ринкової кон'юнктури на ринках транспортних перевезень, розміщення і харчування та розваг;
- вміння планувати, проектувати та просувати турпродукт, організовувати туристичні подорожі, програми перебування і обслуговування туристів;
- прагнення до самореалізації, високої мобільності та професійного розвитку в галузі міжнародного туropolерейтингу;
- вміння розробити стратегію розвитку підприємства туристичної галузі в Україні, орієнтуючись на тенденції сучасного туристського ринку та потреби споживачів.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Організація навчальної практики здійснюється згідно наступних документів:

- «Положення про проведення практик студентів ТДАТУ імені Дмитра Мотонаго»;
- «Положення про робочу програму навчальної (виробничої) практики та методичні рекомендації до її розробки»
- навчального плану зі спеціальності 242 «Туризм»;
- наскрізної програми практики;
- робочої програми з проведення навчальної практики;
- інших документів (галузевих стандартів з освітньо-кваліфікаційних характеристик, освітньо-професійних програм підготовки фахівців, засобів діагностики якості вищої освіти тощо).

Підставою для проходження практики є наказ ректора. Практика проводиться по закінченню вивчення дисциплін циклу професійної підготовки відповідно до навчального плану підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 242 «Туризм» протягом 4 тижнів згідно графіку.

Місце проведення навчальної практики (база практики) – це навчальні аудиторії та спеціально оснащені комп'ютерні класи (навчальні лабораторії) ТДАТУ імені Дмитра Мотонаго.

Керівництво навчальною практикою здійснюється:

- загальне – завідувачем кафедрою ;
- безпосереднє - керівником практики від кафедри (представником кафедри).

Мета керівників практики від кафедри - це забезпечення явки студентів на практику, виконання ними завдань, передбачених програмою практики та підсумковий контроль за результатами практики.

Основні обов'язки керівника практики:

- здійснює загальну організацію практики, тобто розробляє організаційні заходи, що забезпечують її підготовку та проведення;
- здійснює контроль за проходженням практики;
- готує методичні вказівки до проведення навчальної практики студентів, робочу програму з навчальної практики, робочий зошит для роботи;
- повідомляє студентам про систему звітності з практики, забезпечує високу якість проходження практики згідно з затвердженою програмою;
- контролює забезпечення нормальних умов для проходження практики студентами на базах практики, проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки, а також виконання студентами правил внутрішнього трудового розпорядку;
- приймає заліки з практики у складі відповідної комісії;
- подає завідувачу кафедри (у деканат не пізніше встановленого терміну) письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями та пропозиціями щодо поліпшення практичної підготовки студентів;
- готує підсумковий звіт за результатами практики.

Студент під час виробничої практики повинен:

- виконувати завдання, передбачені програмою практики та планом-графіком проходження практики;
- підпорядковуватись чинним у закладі, організації правилам внутрішнього розпорядку;
- вивчити та суворо дотримуватись правил охорони праці та виробничої санітарії;
- нести відповідальність за виконану роботу та її результати нарівні зі штатними працівниками;
- дотримуватись календарного плану проходження навчальної практики;
- надати керівнику практики письмовий звіт про виконання усіх завдань, здати та захистити звіт про практику у встановлені терміни.

Календарний графік навчальної практики наведено нижче в розрахунку на 5-денний робочий тиждень (табл. 1).

Таблиця 1

Календарний графік проходження навчальної практики

№ п/п	Назва завдань і зміст робіт	Тижні проходження практики			
		1	2	3	4
1	2	3	4	5	6
1.	Ознайомлення студентів з організаційними основами проходження практики. Проведення інструктажів. Виконання проблемно-аналітичних та розрахункових завдань по темі 1. Заповнення робочого зошиту (звіту)	1			
2.	Виконання проблемно-аналітичних та розрахункових завдань по темі 2. Заповнення робочого зошиту (звіту)	1			
3.	Виконання проблемно-аналітичних та розрахункових завдань по темі 3. Заповнення робочого зошиту (звіту)	1			
4.	Виконання проблемно-аналітичних та розрахункових завдань по темі 4. Заповнення робочого зошиту (звіту)	1			
5.	Виконання проблемно-аналітичних та розрахункових завдань по темі 5. Заповнення робочого зошиту (звіту)	1			
6.	Виконання проблемно-аналітичних та розрахункових завдань по темі 6. Заповнення робочого зошиту (звіту)		1		
7.	Виконання проблемно-аналітичних та розрахункових завдань по темі 7. Заповнення робочого зошиту (звіту)		1		

8.	Виконання проблемно-аналітичних та розрахункових завдань по темі 8. Заповнення робочого зошиту (звіту)		1		
9.	Виконання проблемно-аналітичних та розрахункових завдань по темі 9. Заповнення робочого зошиту (звіту)		1		
10.	Виконання проблемно-аналітичних та розрахункових завдань по темі 10. Заповнення робочого зошиту (звіту)		1		
11.	Виконання індивідуального завдання			5	
12.	Виконання індивідуального завдання				2
13.	Остаточне формування та за необхідності коректування звіту з навчальної практики				1
14.	Підготовка презентації та усної доповіді за результатами проходження практики				1
15.	Захист результатів виконання завдань практики. Підведення підсумків практики				1
Всього днів		5	5	5	5

5. ПРОГРАМА (ЗМІСТ) НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Тема 1. Основи туropolерейтингу. Характеристика основних понять як об'єктів вивчення дисципліни. Етапи розвитку туropolерейтингу. Класифікація, види, функції та профіль діяльності туropolераторів. Туристичний ринок

Тема 2. Туropolерейтинг та агентський бізнес в Україні. Організація туropolераторського та турагентського бізнесу. Роздрібні й оптові туристичні фірми і їхнє місце в структурі каналів збуту. Тлумачення терміну «аквізитор», джерела аквізиції туристів

Тема 3. Формування збутової мережі туropolератора. Канали реалізації туристичного продукту. Збутова мережа туropolератора: форми, види, функції. Нетрадиційні форми продажу

Тема 4. Організація взаємодії між туropolератором і турагентом. Система комісійних як основа взаємин між турагентом і туropolератором. Характер контрактних стосунків між туropolератором і тур агентством. Агентська мережа і основні умови агентських угод. Завдання турагента при обслуговуванні туристів

Тема 5. Вивчення потенційних споживачів, їх мотивів і цілей відпочинку. Конртагентська мережа. Характеристика асортименту послуг туropolератора. Мотивація подорожей та формування пакетів послуг. Співвідношення головної і вторинних цілей відпочинку. Бар'єри до подорожі

Тема 6. Планування і проектування турпродукту як основні види діяльності туropolератора. Планування майбутнього турпродукту. Замовлений та інклюзив-тур. Пакет послуг. Технології проектування туристичного продукту

Тема 7. Участь у виставкових заходах як основа просування турпродукту. Різновиди виставкової діяльності. Характеристика етапів підготовки до виставки та їх специфіка. Організація участі фірми у виставці. Основні правила виставкової роботи

Тема 8. Програма туристичного обслуговування. Визначення програмного туризму. Характеристика термінів «програма обслуговування», «програма перебування». Види програм обслуговування: рекреаційна, курортна, пізнавальна та ін. Розробка туру та калькулювання його вартості

Тема 9. Принципи, умови ефективності та правила розробки програм перебування туристів. Принципи, види програмних заходів та їх характеристика. Стратегії, класи і програма обслуговування. Основні складові менеджменту обслуговування туристів. Гостинність. Правила розробки програм перебування туристів. Оформлення технологічних документів. Споживчі властивості туру

Тема 10. Організація туристичних подорожей туроператором. Підписання договорів з готельним, харчовим, автотранспортним підприємствами. Підписання договорів з авіакомпанією, залізницею, екскурсійною фірмою, музеєм. Зарубіжні представники туроператорів: функції і організація роботи. Якість обслуговування, її критерії, організація контролю

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальні завдання видаються здобувачам вищої освіти з метою набуття ними під час практики умінь та навичок самостійного вирішення виробничих, наукових та організаційних питань. Їх зміст конкретизується і уточнюється керівниками практики під час її проходження. Виконання здобувачами вищої освіти індивідуальних завдань активізує їх творче мислення, підвищує ініціативу і здатність самостійно аналізувати та узагальнювати підсумки роботи й робить проходження практики більш конкретними та цілеспрямованими.

Зміст індивідуального завдання складається керівником. Воно може містити:

- а) теоретичне викладення матеріалу по дисципліні з розкриттям основних ключових положень тематики завдання;
- б) детальну характеристику туристичної дестинації та туристичної галузі країни;
- в) приклад розрахунку туристичного продукту та розкриття механізму його просування тощо.

Виконання індивідуального завдання обов'язково повинно бути відображено у робочому зошиті та звіті по практиці.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час проведення навчальної практики з метою активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при виконанні програми використовуються такі

методи навчання, як: проведення спостереження, досліджень, аналізу, складання графічних схем, таблиць, програм, робота в малих групах, презентації, самостійна робота з рекомендованою літературою та джерелами Інтернет тощо).

8. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Порядок отримання диференційованого заліку

По закінченню терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми навчальної практики (в останній робочий день практики).

Форма звітності здобувача з практики – це подання письмового звіту, підписаного і оціненого безпосередньо керівником практики від навчального закладу та публічний його захист.

Звіт має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх розділів програми практики, відповідних методичних вказівок та індивідуального завдання, висновки і пропозиції, список використаних джерел тощо. Звіт оформлюється за вимогами, що визначені у програмі практики, та відповідно до єдиних вимог щодо оформлення текстових документів. Звіт має бути оформлений на аркушах стандартного формату А4 з наскрізною нумерацією, з обов'язковим врахуванням стандартів (ЕСКД, ЕСПД тощо) і переплетений. Обсяг звіту – кількість сторінок (листів) визначається кафедрою у залежності від виду практики та завдань програми.

Вимоги до звіту здобувача

Основу змісту звіту повинні складати: особисті спостереження, критичний аналіз, розрахунки та співставлення, оцінювання методів роботи, процесів організації праці, а також особисті раціоналізаторські пропозиції, зауваження, висновки.

Звіт здобувача по практиці повинний мати наступну структуру:

1. Титульний аркуш
2. Зміст
3. Вступ
4. Основна частина
5. Висновки та пропозиції
6. Список літератури
7. Додаткова звітна документація (за необхідності)

Звіт з практики захищається здобувачем вищої освіти у комісії, яка формується з: керівників практики від університету та науково-педагогічних працівників. Підведення підсумків практики оцінюється диференційованим заліком. Комісія приймає диференційований залік у здобувачів вищої освіти в останній день її проходження.

Диференційований залік та кінцева оцінка за практику виставляється з урахуванням:

- оцінки проходження практики і за оформлення звіту, зазначеної у висновку викладача – керівника практики від кафедри;

- презентації здобувачем вищої освіти результатів проходження практики під час захисту звіту та відповідей на запитання членів комісії з прийому заліку за практику.

Перелік питань, що виносяться на залік

На залік виносяться теоретичні питання відповідно робочої програми курсу «Туроперейтинг» та питання дискусійного характеру в межах програми навчальної практики.

Методика оцінювання та розподіл балів, що присвоюються студентам

Загальне оцінювання роботи студентів здійснюється шкалою ECTS. Переведення підсумкової оцінки академічної успішності з практики в балах до показників за державною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та до шкали оцінювання, що прийнята в ECTS представлено в табл. 2 і 3.

Таблиця 2

Структура диференційованого заліку з навчальної практики

Види робіт	Форма звітності	Кількість балів
Інструктаж з порядку проходження практики та з охорони праці і безпеки життєдіяльності. Отримання звітної та методичної документації. Робота із літературою, пошук матеріалів до звіту та індивідуальному завданню	Журнал інструктажу з питань охорони праці	0-10
Присутність студента відповідно до розкладу проходження практики	Журнал обліку присутності студента	0-5
Виконання робіт під час практики (повнота, якість, своєчасність) та формування звіту	Календарний план Робочий зошит із проходження практики(звіт)	0-75
Захист навчальної практики, презентація результатів	Робочий зошит із проходження практики (звіт) Залікова відомість	0-10
Всього балів		100

*Примітка: в таблиці вказується максимальна кількість балів, яку може отримати студент при виконанні певних видів роботи із зазначенням балів.

Таблиця 3

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90-100	A (відмінно)	зараховано
82-89	B (добре)	

75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	
60-66	E (задовільно)	
35-59	FX(незадовільно)	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F(незадовільно)	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінювання результатів роботи здобувачів під час проходження навчальної практики (не включаючи публічний захист та презентацію результатів) здійснюється по двом напрямкам (табл.4):

1. Виконання проблемно-аналітичних та розрахункових завдань по темам (максимум 50 балів)
2. Виконання індивідуального завдання (максимум 25 балів).

Таблиця 4

Критерії оцінювання завдань на практичних заняттях з навчальної практики «Туроперейтинг»

Номер та назва теми	Кількість балів за тему
Виконання проблемно-аналітичних та розрахункових завдань по темі 1. Заповнення робочого зошиту (звіту)	0-5
Виконання проблемно-аналітичних та розрахункових завдань по темі 2. Заповнення робочого зошиту (звіту)	0-5
Виконання проблемно-аналітичних та розрахункових завдань по темі 3. Заповнення робочого зошиту (звіту)	0-5
Виконання проблемно-аналітичних та розрахункових завдань по темі 4. Заповнення робочого зошиту (звіту)	0-5
Виконання проблемно-аналітичних та розрахункових завдань по темі 5. Заповнення робочого зошиту (звіту)	0-5
Виконання проблемно-аналітичних та розрахункових завдань по темі 6. Заповнення робочого зошиту (звіту)	0-5
Виконання проблемно-аналітичних та розрахункових завдань по темі 7. Заповнення робочого зошиту (звіту)	0-5
Виконання проблемно-аналітичних та розрахункових завдань по темі 8. Заповнення робочого зошиту (звіту)	0-5
Виконання проблемно-аналітичних та розрахункових завдань по темі 9. Заповнення робочого зошиту (звіту)	0-5
Виконання проблемно-аналітичних та розрахункових завдань по темі 10. Заповнення робочого зошиту (звіту)	0-5
Виконання індивідуального завдання	0-25
Всього максимальна кількість балів на практичних заняття	75

Критерії оцінювання підготовки, виконання та захисту проблемно-аналітичних та розрахункових завдань по темі при максимальній оцінці в 5 балів:

5 балів – дуже добре опрацьовано теоретичний матеріал, надані розгорнуті відповіді на контрольні питання, якісно оформлена практична робота, відповідь за темою заняття повна та аргументована, студент дає чіткі відповіді на додаткові запитання із наведенням прикладів;

4 бали - опрацьовано теоретичний матеріал, надані відповіді на контрольні питання, якісно оформлена практична робота, відповідь за темою заняття повна та аргументована, студент дає відповіді на додаткові запитання;

3 бали - опрацьовано теоретичний матеріал, надані відповіді на контрольні питання, якісно оформлена практична робота, відповідь за темою заняття повна та аргументована але зустрічаються незначні неточності;

2 бали - опрацьовано теоретичний матеріал, надані відповіді на контрольні питання, якісно оформлена практична робота, відповідь за темою заняття повна та аргументована але зустрічаються незначні неточності, нелогічність викладу матеріалу та пояснень явищ;

1 бал - опрацьовано теоретичний матеріал, не в повному обсязі надані відповіді на контрольні питання, практична робота оформлена з неточностями, відповідь неповна або невірна;

0 балів - тема заняття не опрацьована, відсутні відповіді на контрольні питання, відповідь відсутня або неправильна.

До публічного захисту практики з метою формування кінцевої оцінки допускаються студенти, які повністю виконали завдання робочої програми навчальної практики «Туроперейтинг» та вчасно оформили презентацію за тематикою дослідження.

Порядок підведення підсумків практики

Оцінка за навчальну практику «Туроперейтинг» вноситься в список-відомість навчальної практики з цього курсу і в залікову книжку студента. Записи і підпис з навчальної практики робить голова комісії та викладач – керівник практики. Члени комісії ставлять свої підписи тільки на титульному аркуші звіту з практики і у відомостях, які робляться у 2-х примірниках. Перший залишається на кафедрі, другий надається у деканат. Оцінка за навчальну практику «Туроперейтинг» враховується при визначенні рівня академічної успішності при отриманні диплому бакалавра разом з іншими оцінками студента.

Студент, який не виконав програму практики без поважних причин, відраховується з навчального закладу. Якщо програма практики не виконана студентом з поважної причини, то кафедрою (з погодженням деканату) надається можливість студенту пройти практику повторно на протязі навчального року.

За підсумком практики викладач – керівник практики складає звіт та підписує його.

Звіт керівника по практиці повинний мати наступну структуру:

1. Титульний аркуш
2. Вступ (де вказується відповідно яких документів проводилась практика)

3. Основна частина (де стисло вказується яким чином і з ким проводилась практика, місця проведення практики, контроль проходження практики, дані результатів практики зведених у таблицю, їх аналіз)

4. Висновки та пропозиції

5. Додаток до звіту (список – відомість навчальної практики)

Інформація про хід навчальної практики та її підсумки обговорюються на засіданні кафедри, підсумкових конференціях студентів з практики, а загальні підсумки – на засіданнях ректорату, деканатів, Вченій раді університету, факультетах.

9. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Робоча програма з проведення навчальної практики «Туроперейтинг»

2. Методичні вказівки до проведення навчальної практики «Туроперейтинг»

3. Робочий зошит для формування звіту з навчальної практики (форма звіту)

4. Літературні та інші інформаційні джерела відповідно професійних компетенцій

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Баєв В. В. Основи туроперейтингу: навч. посіб. / В. В. Баєв. — К.: ДП “Вид. дім “Персонал”, 2016. — 156 с.

2. Бріль К. Г. Опорний конспект лекцій з курсу «Туроперейтинг» для студентів всіх форм навчання напряму підготовки 242 «Туризм» - Чернігів: ЧНТУ, 2017 – 249 с.

3. Виноградова Т. В. Технология продаж услуг туристской индустрии: учебник для вузов по специальности "Туризм"/ Т. В. Виноградова, Н. Д. Загорин, Р. Ю. Тубелис; Балт. акад. туризма и предпринимательства. - М., 2010. - 238с.

4. Гуляев В. Г. Туризм: экономика, управление, устойчивое развитие: учебник / В. Г. Гуляев. - Москва: Советский спорт, 2008. - 280 с.

5. Дядечко Л.П. Економіка туристичного бізнесу. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 224 с.

6.Ильина Е. Н. Туроперейтинг: организация деятельности: учеб. для вузов турист. профиля / Е. Н. Ильина ; Рос. междунар. акад. туризма. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Финансы и статистика, 2008. – 241 с.

7.Ильина Е.Н. Туроперейтинг: продвижение туристского продукта: учебник/ Е. Н. Ильина. - Москва: Финансы и статистика, 2008. -176 с.

8.Ильина Е.Н. Туроперейтинг: стратегия обслуживания : учебник/ Е. Н. Ильина. -Москва: Финансы и статистика, 2008. - 160 с.

9. Карягін Ю.О., Тимошенко З.І., Демура Т.О., Мунін Г.Б. Маркетинг турпродукту. Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.

10.Квартальнов В.А. Туризм. Підручник. – М: Фінанси і статистика, 2002. – 320с.

11.Кіптенко В. К. Менеджмент туризму: Підручник. / В. К. Кіптенко. – К : Знання, 2010. – 502с.

12.Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні / В.Ф.Кифяк. – Чернівці: Книги-XXI, 2003. – 300с.

13. Мальська М. П., Бордун О. Ю. Організація та планування діяльності туристичних підприємств: теорія та практика. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 248 с.

14. Моисеева Н. К. Маркетинг и турбизнес: учебник/ Н. К. Моисеева. - Москва: Советский спорт, 2009. - 496 с.

15.Назаркина В. А. Маркетинг в социально-культурном сервисе и туризме: учебное пособие / В. А. Назаркина [и др.]; Новосиб. гос. техн. ун-т. - Новосибирск, 2009. - 82 с.: табл.

16.Правик Ю.М. Маркетинг туризму: підручник / Ю.М. Правик. – К.: Знання, 2008. – 303 с.

17.Сенин В.С. Организация международного туризма. Учебник. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 400 с.

18.Федорченко В.К. Туристичний словник-довідник: Навчальний посібник / В.К.Федорченко, І.М.Мініч. – К.: Дніпро, 2000. – 160 с.

19. Черевичко Т. В. Экономика туризма: учеб. пособие / Т. В. Черевичко. — М.: Дашков и К°, 2010. — 263 с.

20.Школа І.М. та ін. Менеджмент туристичної індустрії: Навчальний посібник / За ред. проф. І.М. Школи. – Чернівці, 2003. – 596с.

Допоміжна

1. Положення про проведення практик студентів Таврійського державного агротехнологічного університету. – Мелітополь: ТДАТУ, 2016 – 9 с. [\[http://www.tsatu.edu.ua/nmc/wp-content/uploads/sites/52/polozhennja-pro-provedennja-praktyk-studentiv-tdatu-1.doc\]](http://www.tsatu.edu.ua/nmc/wp-content/uploads/sites/52/polozhennja-pro-provedennja-praktyk-studentiv-tdatu-1.doc)

2. Положення про робочу програму навчальної (виробничої) практики та методичні рекомендації до її розробки в Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного /Ломейко О. П., Кюрчев С. В., Назаренко І. П., Карман С. В., Іванова І. Є., Якунічев Ю. О. – Мелітополь: ТДАТУ, 2019 – 16с. [\[http://www.tsatu.edu.ua/nmc/wp-content/uploads/sites/52/polozhennja-pro-robochu-prohramu-praktyky-2019-4-1-2.pdf\]](http://www.tsatu.edu.ua/nmc/wp-content/uploads/sites/52/polozhennja-pro-robochu-prohramu-praktyky-2019-4-1-2.pdf)

3. Нормативно-правове забезпечення в галузі туристичної діяльності, періодичні видання, матеріали науково-практичних конференцій, монографії, статистичні довідники та ін.

11. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Навчально-інформаційний портал ТДАТУ <http://nlp.tsatu.edu.ua>
2. Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
3. Методичний кабінет кафедри БКМТ
4. Сайт кафедри БКМТ <http://feb.tsatu.edu.ua/department/department-of-economics/>
5. Джерела Інтернет